

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Основне академске студије историје уметности
Назив предмета: Ранохришћанска и рановизантијска уметност
Наставник/наставници: др Јелена Ердџан, редовни професор
Статус предмета: обавезни предмет
Број ЕСПБ: 5
Услов: Студент мора да испуни услове прописане Статутом Филозофског факултета. Обавезно присуство на предавањима.
Циљ предмета Упознавање студената са настанком, развојем и токовима ранохришћанске и рановизантијске уметности. Представљање иконографских и стилских одлика уметничких дела, идеолошких и теолошких основа и оквира њиховог настанка и рецепције.
Исход предмета Студенти треба да усвоје основне појмове у вези са настанком и развојем различитих видова стваралаштва из домена ликовних уметности и визуелне културе на територији Римског тј. Византијског царства насталих између III века н.е. и краја епохе иконоборства.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у ранохришћанску и рановизантијску уметност. Разматрање просторно-временских оквира развоја ранохришћанске и рановизантијске уметности, методолошког приступа и литературе 2. Уметност III века 1 Уметност катакомби насталих и сачуваних пре свега на тлу града Рима, визуелна култура града Дура Еуропа (синагога, домус еклезије, крстионица) 3. Уметност III века 2 Фунерарна уметност III века, саркофази 4. Уметност IV века 1 Развој главних токова ранохришћанске уметности IV века кроз анализу примера уметности катакомби, саркофага (са посебним акцентом на порфирне саркофаге) и мозаика првих сачуваних хришћанских споменика 5. Уметност IV века 2 Уметност из времена цара Константина Великог и његових наследника (Рим, Цариград, Јерусалим) 6. Уметност V века 1 Главни токови уметности V века на тлу Римског царства, посебно уметност престоница (Рим и Цариград) 7. Уметност V века 2 Главни токови у уметности V века на тлу града Равене. Анализа иконографије и стила најзначајнијих споменика Равене (маузолеј Гале Плацидије, Теодорихова палата, Баптистеријум Неони и Аријеваца, црква Сан Аполинаре Нуово и др.) 8. Уметност V века 3 Главни споменици Солуна у V веку. Анализа иконографије и стила најзначајнијих споменика који се налазе на тлу града Солуна (црква Светог Димитрија, црква Светог Ђорђа и др.) 9. Уметност VI века 1 Преглед развоја уметности која је настала у време цара Јустинијана у VI веку. Анализа најзначајнијих споменика насталих у време цара Јустинијана на тлу пре свега Цариграда са црквом Свете Софије, Синаја (манастир Свете Катарине), Равене (цркве Сан Витале и Сан Аполинаре ин Класе) и Пореча (Еуфразијева базилика) са посебним освртом на развој иконографије и стила. 10. Уметност VI века 2 Развој иконописа и рада у слововачи у време владавине цара Јустинијана. Анализа најзначајнијих споменика, техника и сачуваних предмета насталих у време владавине цара Јустинијана са посебним акцентом на рад у слововачи (диптиси пре свега) и иконописом. 11. Уметност VI века 3 Ранохришћански илуминирани рукописи. Анализа најзначајнијих илуминираних рукописа насталих у VI веку са посебним акцентом на њихов развој иконографије и стила попут Рабулиног јеванђеља, али и пурпурних рукописа (Росано кодекс, Бечка генеза). 12. Уметност у време иконоборства VIII-IX века

Упознавање са појмом иконоборства историјом иконоборства у Византији као и сачуваним споменицима насталим у периоду VIII-IX века

13. Закључна разматрања ранохришћанске и рановизантијске уметности

Анализа и преглед визуелног материјала и градива обухваћених силабусом.

Практична настава

Литература

F. Gerke, *Kasna antika i rano hrišćanstvo*, Novi Sad 1973.

J. Snyder, *Medieval Art: Painting, Sculpture, Architecture, 4th-14th century*, New York 1989, 15-130.

L. Mirković, *Ikonografske studije*, Novi Sad 1974.

В. Лазарев, *Историја византијског сликарства*, Београд 2004.

J. Elsner, *Imperial Rome and Christian Triumph: the art of the Roman empire AD 100-450*, Oxford University Press 1998.

J. Ердељан, *Изабрана места. Конструисање Нових Јерусалима код православних Словена*, Београд 2013, 56-93.

The Age of Spirituality, ed. by K. Weitzmann, The Metropolitan Museum of Art, New York 1978.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 2x15

Практична настава: 0

Методе извођења наставе

Настава се изводи током једног семестра на предавањима уз одговарајућу визуелну подршку.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испт	40
колоквијум-и	60	
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата